

**Inval du lietu nacion l s padomes s des
protokols
2013. gada 14.j nij**

**S de notiek: Cilv ku ar invalidit ti inform cijas un vides pieejam bas centr „VAR”,
Kr.Valdem ra iel 38**

S de s kas: plkst. 13.00

Piedal s:

Padomes locek i vai to aizvietot ji:

- A.Pavlins** Latvijas Nedzird go savien bas prezidents;
- S.Šimfa** Latvijas pašvald bu savien bas padomniece vesel bas un soci lajos
jaut jumos-priekšs d t ja viet ;
- S.Pablaka** Vesel bas ministrijas Vesel bas apr pes departamenta, Vesel bas apr pes
organiz cijas noda as vad t ja-vesel bas ministres viet ;
- I.Vi ele** Labkl j bas ministre;
- S.Spro e** Latvijas Neredz go biedr bas priekšs d t ja;
- I.Leimane-
Veldmeijere** Resursu centra cilv kiem ar gar giem trauc jumiem “Zelda” direktore;
- Š.B rzi a** Ties bsarga biroja Tiesisk s vienl dz bas noda as vad t ja – ties bsarga
viet ;
- E.Papule** Valsts sekret ra vietniece – Izgl t bas departamenta direktore – izgl t bas
ministra viet ;
- I.Balodis** Inval du un vi u draugu apvien bas “Apeirons” prezidents;
- V.Jur a** Vides aizsardz bas un re ion l s att st bas ministrijas Re ion l s politikas
departamenta Teritori l s p rvaldes un finanšu politikas noda as vec k
eksperte – Vides aizsardz bas un re ion l s att st bas ministra viet .
- I.Lev ne** R gas pils tas “R pju b rns” person la speci liste

Citi dal bnieki:

- A.Bolis** Inval du un vi u draugu apvien bas “Apeirons” vides pieejam bas eksperts;
- I.Š estere** biedr bas „Latvijas Kust ba par neatkar gu dz vi” valdes priekšs d t ja;

- O.Zubkovs** biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” pārstāvis;
- D.Rituma** biedrības „Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” pārstāve;
- E.Harasimjuks** Veselības inspekcijas vadītājs;
- L.Kauliņa-Bandere** Labklājības ministrijas Sociālais iekārtu aušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā eksperte;
- I.Kurme** Labklājības ministra biroja vadītāja;
- G.Grintāls** Latvijas Neredzīgā biedrības pārstāvis;
- D.Gulbe** Finanšu ministrijas Finanšu vadības un metodoloģijas departamenta direktore
- L.Jevuška** Finanšu ministrijas Finanšu vadības un metodoloģijas departamenta Budžeta metodoloģijas nodaļas vadītāja
- B.Bičina** Invalidu un viņu draugu apvienības “Apeironi” pārstāve;
- I.Gorbaņeva-Janeviča** Invalidu un viņu draugu apvienības “Apeironi” pārstāve;
- A.Gorbaņevs-Janevičs** Invalidu un viņu draugu apvienības “Apeironi” pārstāvis;
- K.Priekšre** Labklājības ministrijas Sociālais iekārtu aušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā referente
- D.Kurpniece** Labklājības ministrijas Sociālais iekārtu aušanas un sociālā darba politikas departamenta vecākā referente

Nepiedalās:

Ekonomikas ministrs
 Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas priekšsēdētājs;
 Latvijas Invalidu biedrības priekšsēdētājs;
 Sabiedrības integrācijas fonda direktors;
 Latvijas Brīvprātīgo biedrību savienības priekšsēdētājs;
 Latvijas Paralimpiskās komitejas prezidents;

Darba kārtība:

Nr.	Tēma	Ziņotājs / iesaistītie
1.	Informācija par priekšlikumiem tiesiskajam regulējumam par atbalsta mehānismu personām ar invaliditāti, lai pilnveidotu rīcības plānu institūtu	Labklājības ministrija

2.	Vides pieejam bas cilv kiem ar funkcion liem trauc jumiem probl mjaut jumu risin šana	Labkl j bas ministrija Vesel bas ministrija
3.	Inform cija par probl m m ar kur m sastopas cilv ki ar dzirdes defektiem, kuri orient jas uz ska u valodas izmantošanu.	Inval du un vi u draugu apvien ba "Apeirons"
4.	Valsts atbalsts NVO	Finanšu ministrija
5.	Daž di	

I.Vi ele atkl j s di un vaic kl tesošajiem, vai ir k di papildin jumi pie darba k rt bas? Tika sa emti divi priekšlikumi, kurus nol ma izskat t ILNP s des beig s k "Daž di jaut jumi".

1. Inform cija par priekšlikumiem tiesiskajam regul jumam par atbalsta meh nismu person m ar invalidit ti, lai pilnveidotu r c bsp jas instit tu.

L.Kauli a-Bandere sniedz inform ciju par priekšlikumiem tiesiskajam regul jumam par atbalsta meh nismu person m ar invalidit ti, lai pilnveidotu r c bsp jas instit tu, nor dot, ka Labkl j bas ministrija izstr d informat v zi ojuma projektu „Par priekšlikumiem tiesiskajam regul jumam par atbalsta meh nismu person m ar invalidit ti”, kuru pl nots 20.06.2013. izsludin t Valsts sekret ru san ksm . Atbalsta personu pakalpojumu pl nots ieviest un nodrošin t, piesaistot Eiropas Savien bas strukt rfondu l dzek us.

Nor da, ka biedr ba „Zelda” mekl finanšu l dzek us, lai izstr d tu atbalsta personu meh nismu un veiktu p t jumu par min to jaut jumu.

2. Vides pieejam bas cilv kiem ar funkcion liem trauc jumiem probl mjaut jumu risin šana.

D.Kurpniece sniedz prezent ciju par vides pieejam bas nodrošin šanas pas kumiem person m ar funkcion liem trauc jumiem, inform jot par 2012.gad apsekoto objektu vides pieejam bas nov rt jumu: “0 punkti” ir ieguvuši 17% objekti, “1-2 punkti” - 3% objekti, “3 punkti”-52% objekti, “4 punkti”-20% objekti, “5 punkti”-8% objekti.

2014. – 2020.gada pl nošanas period paša uzman ba tiks velt ta: ES fondu atbalst t s publisk s infrastrukt ras, transporta, IKT, citu sabiedr bai paredz to objektu un pakalpojumu pieejam bas uzlabošanu person m ar invalidit ti.

I.Balodis vaic , k ds ir juridiskais sp ks Labkl j bas ministrijas konstat jumiem par vides pieejam bas nenodrošin šanu?

D.Kurpniece atbild, ka rekomend jošs (ieteikumu raksturums) raksturs.

I.Balodis saka, ka iest d m, kuras nenodrošina vides pieejam bu vajag noteikt sankcijas (piem ram, sodu veid), lai stimul tu attiec g s iest des vad bu nodrošin t vides pieejam bu. Normat vie akti par vides pieejam bu netiek iev roti, bet sankcijas par to nav noteiktas. Labkl j bas ministrijai, apsekojot objektus un konstat jot tajos vides pieejam bas nenodrošin šanu, p c noteikta laika vajadz tu atk rtoti apsekot tos, lai p rliecin tos, ka visas neatbilst bas ir nov rstas.

I.Balodis saka, ka ir j aizst j termins “vides pieejam bas *uzlabošana*” ar terminu “vides pieejam bas *nodrošin šana*”.

I.Vi le pateicas par priekšlikumu.

Inform cija par vesel bas apr pes pakalpojuma pieejam bu

S.Pablaka inform , ka esošais tiesiskais regul jums Latvij nosaka, ka oblig taj m pras b m rstniec bas iest d m un to strukt rvien b m ir j atbilst Ministru kabineta 2009.gada 20.janv ra noteikumos Nr.60 "Noteikumi par oblig taj m pras b m rstniec bas iest d m un to strukt rvien b m" (turpm k- Noteikumi) noteiktaj m norm m. Noteikumos noteiktas stingras pras bas vides pieejam bai, neakcent jot pieejam bas nodrošin šanu tieši vesel bas apr pes pakalpojuma. Esoš s b vnormas attiec b uz vides pieejam bu ir daudz liber l kas nek t s noteiktas Noteikumos attiec b uz rstniec bas iest d m (Ministru kabineta 2008.gada 21.j lij noteikumos Nr.567 „Noteikumi par Latvijas b vnormat vu LBN 208-08 „Publiskas kas un b ves” apstiprin t Latvijas b vnormat va LBN 208-08 „Publiskas kas un b ves” 4.sada a „Publisko ku vides pieejam bas pras bas”). Daudzas rstniec bas iest des š s pras bas nevar s nodrošin t no 2014.gada 1.janv ra, k to Noteikumi paredz.

Vesel bas ministrija ir apzin jusi un apkopojusi inform ciju par rstniec bas iest žu gatav bu nodrošin t Noteikumu 4.punkt noteikto normu izpildi un ir secin jusi, ka šo normu izpildi daudz m rstniec bas iest d m nav tehniski un materi li iesp jams nodrošin t:

- tikai 10-22% zob rstu kabinetu ir apr koti ar liftu vai sl po uzbauktuvi – p rsvar iest d s, kuras ir plaša profila rstniec bas iest des (polikl nikas, vesel bas centri), kur zob rstu kabinets ir tikai viena strukt rvien ba liel k iest d ;
- tikai 25 rstniec bas iest des atbilst Noteikumu 4.punkt noteiktaj m pras b m.
- p r j s iest des Noteikumu 4.punkt noteikt s normas neizpilda vai izpilda da ji.

VADDA nor d ja, ka 11 rstniec bas iest des un to strukt rvien bas nenodrošina vides pieejam bu person m ar ierobežot m funkcion laj m sp j m, un no 2014.gada 1.janv ra Noteikumu 4.punkt uzskait t s normas nav gatavas nodrošin t.

Latvijas imenes rstu asoci cija, veicot imenes rstu aptauju, secin ja, ka 34% imenes rstu nav gatavi nodrošin t sav s praks s liftus vai sl doš s sl pnes, jo tas tehniski nav iesp jams.

Latvijas Lauku imenes rstu asoci cija apstiprin ja, ka liel k da a prim r s vesel bas apr pes rstniec bas iest des nesp j Noteikumu pras bas izpild t tehnisku un finansi lu apsv rumu d .

Vesel bas ministrija, pamatojoties uz profesion lo asoci ciju sniegto inform ciju, lai nov rstu sp k esošo normat vo aktu atš ir bu, ir izstr d jusi groz jumus Noteikumos.

emot v r , ka rstniec bas iest des galvenais uzdevums ir sniegt personai nepieciešamos vesel bas apr pes pakalpojumus, Noteikumu groz jumus tiek paredz ta iesp ja person m ar ierobežot m funkcion l m sp j m iek t rstniec bas iest d un iesp ju sa emt t s sniegtos vesel bas apr pes pakalpojumus, tiek paredz ts, ka rstniec bas iest d ir pieejama vismaz viena tualetes telpa person m ar ierobežot m funkcion l m sp j m un, ka rstniec bas iest des vad t js nosaka k rt bu, k d person m ar ierobežot m funkcion laj m sp j m tiek nodrošin ta iesp ja sa emt nepieciešamos vesel bas apr pes pakalpojumus.

T dej di tiek nodrošin ts vides pieejam bas normu izpildes sam r gums esošajos normat vajos aktos un tiek iev rots vesel bas apr pes pakalpojuma pieejam bas princips.

A.Bolis vaic , k var b t, ka P.Stradi a slimn cas 5-st vu k person m ar paš m vajadz b m b s pieejama tualete tikai 1.st v ?

I.Balodis piebilst, ka kopš Noteikumu pie emšanas Ministru kabinet ir pag juši 4 gadi, bet Vesel bas ministrija tikai tagad ir konstat jusi, ka rstniec bas iest des nevar s nodrošin t vides pieejam bu no 2014.gada 1.janv ra.

I.Vi ele ierosina sasaukt rkr rtas ILNP s di par paredz tajiem groz jumiem Noteikumos, nor dot, ka izgl t bas, vesel bas apr pes iest d m vides pieejam bas pras bas nav samazin mas un t s nepieciešams noteikt pat liel kas nek cit s k s un b v s.

E.Harasinjuks saka, ka projekts nav piln gs un min tais jaut jums jau tika apspriests ar "Apeirons" un pašvald bu p rst vjiem un ir secin ms, ka nepieciešams veikt plaš kas diskusijas šaj jaut jum . Izsludinot projektu Valsts sekret ru san ksm , tiks nodrošin ta iesp ja iesniegt priekšlikumus projekta preciz šanai.

S.Pablaka inform , ka projektu pl nots izsludin t š.g. 20.j nija Valsts sekret ru san ksm un l dz š.g. 1.augustam apstiprin t Ministru kabinet .

I.Balodis ierosina r kot rkr rtas ILNP s di min taj jaut jum .

E.Papule vaic , vai šis projekts skar ar izgl t bas iest des?

S.Pablaka atbild, ka n .

S.Spro e nor da, ka cilv kiem ar redzes invalidit ti piel gojumi pieejamai videi dažk rt nemaz neprasa iev rojamas finanšu izmaksas, ka daudzus piel gojumus var veikt ar maziem izdevumiem. Ierosina, lai iest d s kabinetu numuru ciparu izm rs b ti pietiekami liels, lai personas ar redzes trauc jumiem tos var tu saskat t, k ar k p u pirmie un p d jie pak pieni tiktu atz m ti.

4. Inform cija par probl m m ar kur m sastopas cilv ki ar dzirdes defektiem, kuri orient jas uz ska u valodas izmantošanu.

B.Bic na sniedz prezent ciju par probl m m cilv kiem ar nopietniem dzirdes defektiem, kuri orient jas uz surdotehnikas izmantošanu, nor dot, ka šo cilv ku intereses tikpat k netiek apzin tas un aizst v tas. Latvij nav pieejama nek da inform cija, cik Latvij ir cilv ku ar 4., 3., 2. un 1. dzirdes zuduma pak pi. Piem ram, cilv ki, kuriem ir 3. un 4. dzirdes zuduma pak pe, un kuri nav m c jušies speci laj s skol s, Latvij atrodas oti gr t situ cij . Vi u intereses praktiski neviens neaizst v. VDEV K bieži atsaka pieš irt invalidit ti. Form li to var pieš irt, s kot ar III un augst ku pak pi (ja dzirdi nevar uzlabot ar dzirdes apar tu). Secin jumi un priekšlikumi:

- j noskaidro, cik sti Latvij ir cilv ku ar 5., 4., 3., 2. un 1. dzirdes zuduma pak pi, k ar tie, kuru dzirdes zuduma pak pe nav noteikta;
- j preciz Ministru kabineta noteikumu Nr.1209 "Noteikumi par prognoz jamas invalidit tes, invalidit tes un darbsp ju zaud juma noteikšanas krit rjiem, termi iem un k rt bu" 3.pielikums "Krit rji invalidit tes un darbsp ju zaud juma noteikšanai (procentos)" (turpm k – 3.pielikums). Vai tieš m cilv ki ar 4. dzirdes zuduma pak pi zaud juši tikai 20-30 % darbsp ju, un ar 3. pak pi - tikai 10-20 %.(Pied v ju š du variantu 5. pak pe – 50%, 4. pak pe – 40-50%, 3. pak pe 30-40% 1.-2. pak pe – 10-30%)
- j izstr d rehabilit cijas programmas tiem cilv kiem ar 3.-5. dzirdes zuduma pak pi, kuri orient jas uz ska u valodu;
- valsts apmaks to tehnisko pal gl dzek u sarakst j ietver FM sist mas, un iesp jams, v l citi pal gl dzek i;
- j atver Dzirdes centrs pieaugušajiem cilv kiem;
- j p t rzemju pieredze, k m s dien s tiek rehabilit ti cilv ki, kuri orient jas uz ska u valodu.

I.Viēle vaic, kāds ir pamatojums, ka visām personām ar 3. un 4. dzirdes zuduma pakāpi vajadzētu noteikt invaliditāti? Vai tā ir starptautiskā prakse? Un vai priekšlikumi izvirzīti, ņemot vērā citu valstu pieredzi?

B.Bičņa atbild, ka tas ir subjektīvs viedoklis.

A.Pavliņš atbalsta B.Bičņa priekšlikumu iekārtot valsts apmaksātu tehnisko palīdzību sarakstītajai FM sistēmā u.c. palīdzību. Vienlaikus piebilst, ka saistībā ar minēto, Labklājības ministrijai ir iesniegts attiecīgs priekšlikums.

D.Rituma saka, ka nav pietiekami daudz informācijas par Latvijas Bērnu dzirdes centra pakalpojumiem, jo pēc 18 gadu sasniegšanas ar bērniem nepieciešams turpināt uzskatīt, kas ir rīstniecība un rehabilitācija. pašas problēmas ir multiplā invaliditātes gadījumi.

B.Bičņa un **D.Rituma** diskutē, ka skolotāju attieksme pret jaunajām tehnoloģijām un to ieviešanu bieži vien ir negatīva. Kā nereti gadās, ka skolotāji uzskata, ka bērniem ar pašām vajadzībām ir jāmeko speciālās skolas.

E.Papule saka, lai konkrēti nosauktu skolotāju vai skolu, kur tas notiek. Kā ir iespējams dzīvoties Izglītības kvalitātes valsts dienestā, nosūtīt dzīvoties uz e-pastu: ikvd@ikvd.gov.lv

5. Valsts atbalsts NVO

D.Gulbe informē, ka Finanšu ministrijā ir izveidota darba grupa ar mērķi sakārtot normatīvo aktu projektu būvī, lai precizētu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas, izlietojuma, uzskaites, kontroles un pārskatu sniegšanas kārtību biedrībām, nodibījumiem, reliģiskām organizācijām un kapitālsabiedrībām. Šī darba grupa pastāvēja jau 1,5 gadu un tajā piedalās gan valsts, gan NVO pārstāvji. Š.g. 19.aprīlī ir notikusi pēdējā darba grupas sēde. Finanšu ministrija ar darba grupas atbalstu ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu „Kārtība, kādā valsts budžeta iestādes piešķir valsts budžeta finansējumu privātpersonām valsts pārvaldes uzdevumu veikšanai un uzrauga piešķirto finansējuma izlietojumu” (turpmākie noteikumu projekts). Noteikumu projektu paredzēts uzskatīt Valsts sekretāru sanāksmē pēc 1,5 mēnešiem, kā arī nodot to publiskai apspriešanai.

A.Pavliņš interesējas, kas ir mainījies kopš pēdējās darba grupas sēdes un kas šobrīd notiek ar noteikumu projektu? Vai KNAB un Tieslietu ministrija ir mainījusi savu viedokli?

D.Gulbe atbild, ka Finanšu ministrija ir apkpojusi visus saņemtos priekšlikumus un daļēji saskaņojusi tos ar Tieslietu ministriju. Kā informē, ka KNAB un Tieslietu ministrija nav mainījusi viedokli, jo uzskata, ka valsts budžeta finansējums var tikt piešķirts tikai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu veikšanai (saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu).

I.Balodis ierosina, lai Labklājības ministrija atrod finansu resursus NVO atbalstam, jo, piemēram, Aizsardzības ministrijai tiek piešķirts samērā liels valsts finansējums.

I.Viēle saka, ka jāvērtē attiecīgajai ministrijai piešķirtā valsts finansējuma summas saturs, nevis apmērs. Piemēram, no Aizsardzības ministrijai piešķirtā valsts finansējuma noteikta naudas summa aiziet jaunsardzei u.c. Līdz ar to atbalstam NVO ar nekādu daudz nepaliek.

Daždi jāaut jumi:

1. **Par SAC "Kauguri" sl gšanu**

2. **I.Vi** ele inform ja, ka atbilstoši higi nas pras b m SAC uz vienu personu ir paredz ti 6 m², bet šo pras bu SAC "Kauguri" nav iesp jams nodrošin t. L dz ar to tika nolemts veikt SAC "Kauguri" reorganiz ciju. Vienlaikus ministre nor d ja, ka maksim li tiks emta v r katra klienta v lme. T pat ministre inform ja, ka šobr d SAC "Kauguri" netiek uz emti jauni klienti.

3. **Par auto piel gošanu person m ar invalidit ti**

I.Gorba a-Janevi a inform , ka, lai personas ar invalidit ti sa emtu Soci l s integr cijas valsts a ent ras pakalpojumu - transportl dzek a p rb vi (rokas vad bas uzst d šanu), ir nepieciešams atdot savu automaš nu uz vienu ned u ne maz k, jo SIVA rokas vad bas uzst d šana tiek ograniz ta ned as laik). Min tais pakalpojums tiek segts no valsts budžeta l dzek iem un tas izmaks 400-500 Ls. Bet ir inform cija par citu ES dal bvalstu pieredzi, ka š ja automaš nas apr košana tiek veikta laika period no div m l dz etr m stund m. Meistari atbrauc pie cilv ka uz m j m un uzst da šo rokas vad bu. Ir inform cija, ka vispiepras t k s un vislab k s rokas vad bas ES "AlfredBekker" maks apm ram Ls 200. Nor da, ja š ds pakalpojums tiktu veikts personas ar invalidit ti izv l t viet , tad to b tu iesp jams veikt 2-4 stundu laik un t izmaksas no valsts budžeta l dzek iem b tu apm ram Ls 200 (rokas vad bas) un plus Ls 100 par pakalpojumu (rokas vad bas uzst d šanu).

A.Bolis piebilst, ka l ned a ir optimistiskais variants, jo cilv ki gaida savu rindu pat m nesi. T pat pauž neizpratni, k p c valsts dod naudu tur kur nevajag? Rokas vad bas uzst d šana ir sal dzinoši vienkr ša un tri izdar ma proced raun tam nav nepieciešams tik liels finans jums.

I.Gorba a-Janevi a izsaka priekšlikumu noteikt, ka rokas vad bas uzst d šana tiek nodrošin ta vienas dienas laik un t tiek veikta personas ar invalidit ti m j s.

I.Balodis interes j s par subsid taj m darba viet m inval diem.

I.Vi kele atbild, ka prognoz jams, ka t s b s pieejamas no š .augusta.Aicina s des dal bniekus iesniegt priekšlikumus/ierosin jumus divu ned u laik p c s des.

Nol ma:

- tuv kaj laik sasaukt ILNP s di par Noteikumu projektu attiec b uz vides pieejam bas pras b m rstniec bas iest d m.
- apzin t auto piel gošanas probl mas un veikt pas kumus, lai nodrošin tu min t pakalpojuma efektiviz ciju.

Pie emts zin šanai:

- lai nodrošin tu vides pieejam bas pras bas, nepieciešams attiec gas sankcijas. vides Normat vie akti par vides pieejam bu netiek iev roti, bet sankcijas par to nav noteiktas. Labkl j bas ministrijai, apsekojot objektus un konstat jot tajos vides pieejam bas nenodrošin šanu, p c noteikta laika ir atk rtoti tie j spseko, lai p rliecin tos, ka visas neatbilst bas ir nov rstas.

Pielikum : 1) D.Kurpnieces prezent cija „Vides pieejam bas cilv kiem ar funkcion liem trauc jumiem probl mjaut jumu risin šana”;

2) B.Bic nas prezent cija „Probl mas cilv kiem ar nopietniem dzirdes defektiem, kuri orient jas uz surdotehnikas izmantošanu”.

S di sl dz: plkst.14.40

Protokol ja LM Soci l s iek aušanas un soci l darba politikas departamenta vec k referente K.P re.

Inval du lietu nacion l s padomes
priekšs d t ja

I.Vi ele

LM Soci l s iek aušanas un
soci l darba politikas departamenta
vec k eksperte

L.Kauli a-Bandere